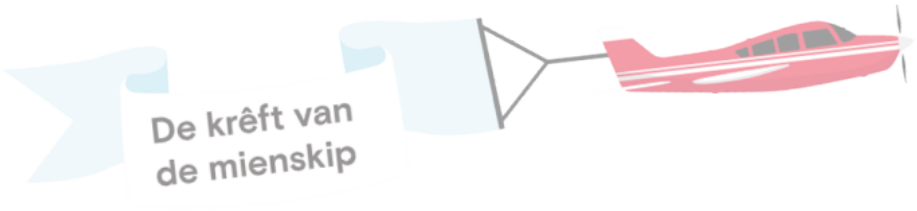
preventie
agenda
opsterland

Actieplan preventie 2024

Actieplan preventie 2024

I. Inleiding

In juni 2021 heeft de gemeenteraad van Opsterland de Preventie Agenda 2021-2030 vastgesteld (kortweg: Preventie Agenda). Deze Preventie Agenda geeft richting aan concrete keuzes die de raad wil maken voor meer preventieve inzet op meerdere beleidsterreinen rondom het sociaal domein. In de Preventie Agenda zijn 7 actielijnen beschreven waarlangs we die keuzes gaan maken door het uitvoeren van concrete activiteiten.

In het uitvoeringsplan van de Preventie Agenda is beschreven hoe we jaarlijks tot deze activiteiten komen. Elk jaar wordt vervolgens in een actieplan beschreven welke activiteiten dat zijn. Daarnaast kijken we terug op de activiteiten uit het actieplan van het voorgaande jaar. De activiteiten in dit actieplan zijn deels nog procesmatig van aard omdat het gesprek met de dorpen en tussen betrokkenen in de dorpen onderling nog steeds hoog op de agenda staat.

In 2023 is vanuit het Rijk de brede SPUK (specifieke uitkering) in het kader van het gezond en actief leven akkoord (GALA) uitgezet. Ook in Opsterland hebben we een aanvraag voor deze middelen gedaan. De middelen zijn toegekend op basis van ons plan van aanpak. De activiteiten die hieruit voortvloeien brengen we onder in de preventie infrastructuur van de preventieagenda.

II. Terugblik 2023

In 2023 was het thema “van medisch domein naar sociaal domein”. Dit thema is niet ten einde in 2023, want zal nog jaren aandacht nodig hebben. Veel acties die wij hebben uitgevoerd in het kader van de preventieagenda dragen bij aan dit doel. Voor sommige acties zijn we ingehaald door ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld het onderzoek naar de doarpskeamers. Voortschrijdend inzicht heeft ertoe geleid dat het belangrijk is om eerst een goede basis te leggen waarop gebouwd kan worden. Dit om willekeur te voorkomen in de ontwikkeling van doarpskeamers.

Hieronder volgt een aantal acties dat in 2023 uitgevoerd is.

- Het actieplan GALA (gezond en actief leven akkoord) is opgesteld en de middelen zijn toegekend, waardoor we meer acties met een preventief karakter kunnen uitvoeren.
- Een opbouwwerker en een medewerker preventie leggen verbindingen in de dorpen. Bijvoorbeeld: ze zijn betrokken bij de mogelijke opstart van een bloeizone en het in contact brengen van de verschillende dorpssteunpunten met elkaar.
- De bloeizones nemen een prominente plek in de dorpen in waar zij zijn gevestigd.
- De ontwikkeling van het Voor elkaar plein is samengevoegd met de ontwikkeling van de sociale kaart. Straks is er daarmee één platform waar onze inwoners terecht kunnen voor zowel vrijwilligersbemiddeling als een sociale kaart.
- De twee Odensehuizen zijn actief en het aantal bezoekers groeit nog steeds.

- Vanuit de regiodeal worden er in het project vitale netwerken verschillende initiatieven met een sociaal karakter ondersteund.
- Samenwerking tussen Code Hans, beweegteam Opsterland, en sûn Opsterlân loopt door. Deze partijen weten elkaar goed te vinden voor kleine projecten voor jongeren.
- Het haalbaarheidsonderzoek naar OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving) en hoe we hier vorm aan kunnen geven binnen onze gemeente loopt.
- Opvoedondersteuning heeft een plek gekregen binnen ons voorliggende veld en wordt uitgevoerd door de pedagoog van de GGD en de jeugdconsulenten van ons gebiedsteam.
- Voorbereidingen zijn getroffen voor de inzet van Home-start en buurtgezinnen voor het vergroten van informele steun.
- Het preventief jeugdbeleid wordt vormgegeven in een uitvoeringsprogramma, welke onderdeel zal worden van de Preventie Agenda.
- Om de mentale veerkracht van onze jongeren te vergroten is de inzet van de POH-GGZ (praktijk ondersteuner bij de huisarts), schoolmaatschappelijk werk vergroot en hebben we het aantal weerbaarheidsgroepen uitgebreid.
- Het kernteam preventie is geëvalueerd en doorontwikkeld tot de opzet van themabijeenkomsten in 2024.
- De eerste stappen naar bewustwording en samenwerking binnen het sociaal domein zijn gezet. In november is een plenaire bijeenkomst georganiseerd waar het hele sociaal domein bij elkaar kwam om samen aan de slag te gaan met preventie.
- Er is een begin gemaakt met een welzijnsnota, die overkoepelend zal zijn voor al onze welzijnsactiviteiten.
- De buurtsportcoaches hebben in 2023 alle basisschoolleerlingen vanaf groep 4 bevraagd of ze lid zijn van een sportvereniging en of ze een zwemdiploma hebben. Indien nodig is er direct actie ondernomen.
- Het Lokaal Sportakkoord van 2020 heeft in 2023 een upgrade gekregen naar versie 2.0 met duidelijke speerpunten voor de periode 2023 – 2026. Deze upgrade is tot stand gekomen in nauwe samenwerkingen met sportverenigingen, commerciële sportaanbieders, Code Hans, Sûnenz en onderwijs. Belangrijke speerpunten hierin zijn o.a. vitale sportverenigingen, van jongs af aan vaardig in bewegen.

In 2023 zijn veel waardevolle acties uitgezet, waar we de komende jaren verder op door kunnen bouwen.

III. Terugdringen gezondheidsachterstanden

In elk jaarlijks actieplan werken we de 7 actielijnen uit de Preventie Agenda uit tot zo concreet mogelijke inspanningen (=activiteiten en projecten). Daarbij leggen we elk jaar een andere focus op één thema dat als een rode draad door alle actielijnen heen loopt of op één specifieke actielijn.

Voor het actieplan 2024 is dat het thema "terugdringen gezondheidsachterstanden". Een zeer actueel thema waarvoor ook landelijk door middel van het gezond en actief leven akkoord (GALA) en het integraal zorgakkoord (IZA) aandacht is. Het Integraal Zorgakkoord heeft ook voor ons als gemeente gevolgen. Zo gaan we bijvoorbeeld meer op regionaal niveau samenwerken.

Met het oog op onder andere de houdbaarheid van de zorg is dit hard nodig. De zorgkosten worden hoger en verwacht wordt dat er op termijn te weinig zorgpersoneel zal zijn. De komende jaren zullen we moeten inzetten op normaliseren en demedicaliseren bij lichte zorg.

Positieve gezondheid is de onderlegger voor de preventieagenda. Voor dit thema zijn dan ook alle 7 actielijnen van belang. Voor het terugdringen van gezondheidsachterstanden moeten alle dimensies meegenomen worden, waarbij de nadruk ligt op een sterke sociale basis. Vanuit deze sociale basis leggen we verbindingen met de andere actielijnen. Een voorbeeld hiervan is toegankelijke sportmogelijkheden in elk dorp, in de vorm van verenigingen. Deze verenigingen dragen sterk bij aan de sociale basis van een dorp en bevorderen lichaamsbeweging bij onze inwoners. In het Lokaal Sportakkoord 2.0 is één van de speerpunten dat de sportverenigingen in Opsterland vitaal zijn en daarmee toekomstbestendig. Belangrijk hierin zijn kwaliteit van het kader, versterking van de uitvoering, effectieve verenigingsondersteuning en betere match tussen vraag en aanbod.

IV. Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

In 2023 is het gemeentelijke plan van aanpak voor de GALA middelen vastgesteld. Met het gezond en actief leven akkoord wordt beoogd een lokale samenhangende en integrale aanpak te creëren voor gezondheid en sociale basis. In Opsterland hebben we een lokale samenhangende aanpak op deze onderwerpen in de vorm van de preventieagenda. Ons plan van aanpak voor de GALA middelen past hier goed bij. Daarom brengen we de acties die hieruit voortkomen onder bij de preventieagenda. In ons jaarlijkse actieplan nemen we deze acties mee.

De visie waar ons plan van aanpak op gebaseerd is gaat uit van integraliteit. De verschillende onderwerpen uit het gezond en actief leven akkoord zijn met elkaar verbonden. De thema's zijn zo met elkaar verweven dat wij deze niet los van elkaar kunnen zien. In onze visie staat een sterke sociale basis aan de kern van een gezonde gemeenschap, waarin zowel sport als cultuur tot volle bloei kunnen komen.

V. Bewustwording preventie – themabijeenkomsten

Om de beweging naar de voorkant goed te kunnen maken is het noodzakelijk dat onze collega's en partners in het sociaal domein goed op de hoogte zijn van de preventieagenda en wat zij daarin (kunnen) betekenen. Daarom starten we in 2024 met themabijeenkomsten. Tijdens deze bijeenkomsten gaan we in een kort tijdsbestek diep in op een van de actielijnen. De collega's die in hun werk te maken hebben met de betreffende actielijn worden uitgenodigd bij deze bijeenkomst. Met deze bijeenkomsten volgen we drie sporen:

1. We creëren bewustwording bij alle collega's en onze partners in het sociaal domein met betrekking tot positieve gezondheid en onze preventieagenda.
2. We halen informatie op bij alle collega's en onze partners in het sociaal domein, die we meenemen in ons jaarlijkse actieplan.
3. We bevorderen de integraliteit en samenwerking tussen het gebiedsteam en team ontwikkeling sociaal domein.

VI. Actielijnen(kalender)

De activiteiten die we in 2024 willen gaan uitvoeren, worden hieronder per actielijn toegelicht. In het uitvoeringsplan is al toegelicht waarom we in de actielijnenkalender een onderscheid maken tussen klassieke inspanningen vanuit de gemeente, inspanningen die we in co-creatie doen met anderen en inspanningen waarbij het eigenaarschap helemaal bij anderen ligt. Dit onderscheid wordt schematisch weergegeven met verschillende kleurtinten: zwartbruin (klassiek), bruin (co-creatie) en roodbruin (eigenaarschap).

De activiteiten voor 2024 vallen voor een groot deel samen met de activiteiten voor de GALA-middelen. We spelen daarnaast in op ideeën en initiatieven uit de dorpen. Ideeën en initiatieven die gedurende het jaar bij ons terecht komen kunnen als tijdelijke inspanning binnen de bestaande beleidsterreinen worden opgepakt of mee worden genomen in het actieplan van 2025.

VII. Actielijn 1. Vitale dorpen

Welzijn in de dorpen, de focus van de preventieagenda, begint bij het ontwikkelen van een sterke actielijn 1. Deze actielijn richt zich op alle inspanningen die bijdragen aan vitale dorpen. We spreken daarbij over het versterken van de sociale basis in de dorpen van Opsterland.

	Vak gebied	GALA	Tijdelijk/ continu	Start	eind
Versterken vrijwilligersbemiddeling	Welzijn		continu		
Organisatie themabijeenkomsten	PA*		Tijdelijk	Q2 24	Q3 24
Welzijnsnota	Welzijn		Tijdelijk	Q3 23	Q2 24
Eltsenien docht mei	Welzijn	V	Tijdelijk	Q1	Q3
Vitale netwerken Gorredijk	PA		Tijdelijk	2022	Q2 24
Verstevigen sociale basis in de dorpen	Welzijn		Continu		
Bloeizones Opsterland	PA		Continu		

*PA = Preventieagenda

In 2024 gaan we verschillende acties uitvoeren die de sociale basis, onze vitale dorpen, versterken. Uitgangspunt is dat dorpen zoveel mogelijk de regie nemen en mogelijkheden benutten om de vitaliteit van de dorpen te verbeteren. In 2024 wordt nieuw dorpenbeleid opgesteld, waar ook dit in mee zal worden genomen. Daar waar nodig kunnen we welzijnswerk inzetten om verbinding en zelfredzaamheid te stimuleren. Denk bijvoorbeeld aan de opzet van een Odensehuis of de aanpak van eenzaamheid. In 2024 wordt een start gemaakt met doarpspetearen, welke mogelijk een belangrijk middel zijn om in gesprek te komen met onze inwoners. Hieronder volgt een aantal acties die in 2024 uitgevoerd wordt.

1. **Maken van een Welzijnsnota**

   De welzijnsnota wordt de basis voor de uitvoering van het welzijnsbeleid in Opsterland. In het beleid zal onder meer aandacht gegeven worden aan:
   - Vrijwilligersbeleid, waaronder versterken vrijwilligersbemiddeling
   - inrichting doarpskeamers
   - Uitgangspunten voor verstevigen sociale basis in Opsterland
2. **Uitvoering van taken, die voortvloeien uit de Welzijnsnota**

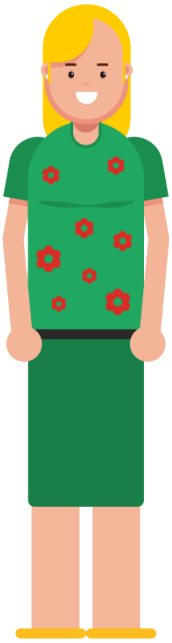
   Naar aanleiding van de nog vast te stelle welzijnsnota, zullen activiteiten worden opgepakt die bijdragen aan een leefbaar Opsterland.
3. **Uitvoeren project “Eltsenien docht mei”**

   Bewonersinitiatieven zijn de basis voor het uitvoeren van plannen die bijdragen aan het verstevigen van de sociale basis in de dorpen en de GALA doelstelling dat mensen meer naar elkaar gaan omzien.
4. **Bloeizone Opsterland wordt onderzocht**

   We gaan beoordelen of er in Beetsterzwaag voldoende draagvlak is voor het ontwikkelen van een bloeizone
5. **Overige activiteiten:**

   De pilot welzijn op recept wordt in Beetsterwaag uitgevoerd in samenwerking met Sûnenz.

Initiatieven uit de dorpen

Per dorp willen we in 2024 samen met het dorpenteam de doarpspetearen inzetten om ideeën op te halen over het versterken van de sociale basis van de betreffende dorpen.

Een doel is om ideeën op te halen over wat het dorp daar zelf in wil doen en welke ondersteuning ze daarin van ons willen. Wij kunnen dat mogelijk ondersteunen met communicatiemiddelen of meedenken over eventuele financiering. Daarnaast kunnen we ondersteuning bieden door middel van een opbouwwerker of consulent preventie.

We stellen middelen ter beschikking voor initiatieven uit de dorpen die gericht zijn op samenwerking tussen initiatieven voor informele hulp en sociaal-culturele ontmoeting. Zo willen we in elk geval een regeling opzetten voor het aanjagen van de ontwikkeling van dorpskamers, geïnitieerd door partijen uit het dorp zelf, maar steeds meer in samenwerking met zorgaanbieders die met ons willen investeren in algemene voorzieningen. Bestaande regelingen met bewonersinitiatieven worden de komende twee jaar langs dezelfde voorwaarden geëvalueerd.

Professioneel welzijnswerk

De professionele ondersteuning van bewonersinitiatieven ligt bij het gebiedsteam en Code Hans. Binnen het gebiedsteam zijn een preventiewerker en een opbouwwerker beschikbaar. Code Hans heeft de opdracht om alle ondersteuning van en bemiddeling tussen vrijwilligers te organiseren. Daarmee bedoelen we iedereen die vanuit zorg voor elkaar iets voor een ander doet. Om die zorg voor elkaar beter te faciliteren bouwt Code Hans een interactief platform voor zowel individuele vrijwilligers, vrijwilligersorganisaties als onderlinge hulp: het voor-elkaar-plein.

Onderlinge afstemming tussen het gebiedsteam en Code Hans vindt plaats in het kernteam welzijn en preventie (zie verderop). Daar wordt ook jaarlijks op basis van de doelen uit het afwegingskader (bijlage 2 Preventie Agenda) geëvalueerd welke welzijnstaken nodig zijn en bij welke organisatie/medewerker dit het beste kan worden ondergebracht.

In het kader van de Preventie Agenda willen we deze organisaties vooral gaan ondersteunen in hun onderlinge samenwerking. Dit past helemaal binnen de plannen die Code Hans heeft met haar aanbod voor vrijwilligers, met name de ontwikkeling van het online platform Voor-elkaar-plein. Daarnaast voert Code Hans de wettelijke taak van de maatschappelijke begeleiding uit, die ook voornamelijk door middel van vrijwilligers ingezet wordt.

VIII. Actielijnen 6 en 7. Blijven meedoen en zinvol ontzorgen

Het is al jaren overheidsbeleid dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en functioneren. De Opsterlandse ambitie is er daarnaast op gericht dat mensen die zelfstandig wonen, dit ook op een gelukkige en gezonde manier kunnen doen. Mensen worden steeds ouder en krijgen daarbij te maken met uiteenlopende uitdagingen. Het wordt steeds duidelijker dat ontmoeten en bewegen een belangrijke rol spelen in het zelfstandig blijven wonen. Daarom zullen we tijdens onze gesprekken over welzijn in de dorpen hier vooral aandacht aan besteden. Daarnaast doen we ook een beroep op de inwoner die slimme oplossingen in huis en in de buurt bedenkt waarmee onze ouderen kunnen blijven meedoen.

	Vak gebied	GALA	Tijdelijk/ continu	Start	eind
Onderzoek welzijnsactiviteiten zelfst wonen	WMO	V	Tijdelijk	Q4 2023	
Pilot ontmoetingsplekken in 2 dorpen	WMO	V	Tijdelijk	Q1 2024	Q1 2025
Uitbreiden Odensehuizen	WMO		Continu		
Aanpak dementie	WMO		Tijdelijk	Q3 2023	Q3 2024
Pilot Herstel en Regiecentrum	WMO	V	Tijdelijk	Q1 2024	Q1 2025
Ondersteunen van activiteiten in het dorp	breed		Continu		

Maar we zullen ook heel goed luisteren naar de verhalen die men in het dorp hoort over de druk die het langer thuis wonen met zich mee brengt. Terugkerende thema's zijn dan eenzaamheid en de (dreigende) overbelasting van mantelzorgers.

Tijdens onze gesprekken met de dorpen hebben we al veel ideeën gehoord waarop inwoners van een dorp elkaar meer willen opzoeken voor een kopje koffie, een luisterend oor of een helpende hand. De dorpssteunpunten ondersteunen onze inwoners hier in. In 2024 gaan we daarnaast per dorp bekijken wat de wensen zijn voor een mogelijke doarpskeamer.

Naar aanleiding van het onderzoek naar dementie door Partoer gaan we een aanpak dementie voor de gemeente Opsterland opzetten. Ook willen we onderzoeken welke welzijnsactiviteiten bij kunnen dragen aan langer zelfstandig wonen.

IX. Overige actielijnen (2 t/m 5)

	Vak gebied	GALA	Tijdelijk/ continu	Start	eind
Versterken voorliggend veld jeugd	Jeugd	V	Tijdelijk	Q2 2024	Q4 2024
Doorontwikkelen kansrijke start	Jeugd	V	Continu		
Pilot consulent jeugd/POH op school	Jeugd		Tijdelijk	Q4 2023	Q2 2025
Inventariseren raakvlakken SD en RD	S/G		Continu		
Werkgroepen Sun Opsterlân	S/G		Continu		
Effectief leesonderwijs	Jeugd		Continu		
Implementatie OKO	Jeugd	V	Tijdelijk	Q2 2024	2028
Gelijke kansen alliantie	Jeugd		Continu		
Toekomstplan 18-/18+	Jeugd		Continu		
Voorbereiden contractering jongerenwerk	Jeugd		Tijdelijk	Q3 2024	Q2 2025
Onderzoek naar powerful aging	S/G		Tijdelijk	Q3 2023	Q3 2024
Versterkte aanpak schuldhulpverlening	SHP		Continu	Q1 2024	Q3 2024
Implementatie voorzieningenwijzer	SHP		Continu	Q1 2024	Q3 2024
Campagne financieel bewustzijn	SHP		Tijdelijk	Q1 2024	Q4 2024
Uitvoeringsprogramma jeugd opzetten	Jeugd		Tijdelijk	Q1 2024	Q4 2024
Gezonde sportverenigingen	S/G		Continu		
Dorpen en bewegen openbare ruimte	S/G		Continu		
Verbinden actielijnen met plannen dorpen	GBT		Continu		

*S/G = Sport/Gezondheid
SHP = Schuldhulp en participatie
GBT = gebiedsteam

Actielijn 2. Kwaliteit aan de basis

Alle preventie, maar vooral preventie voor jeugdproblematiek, begint bij een goede basis. Hulp voor ouders bij opvoeding- en ouderschapsvragen moet snel, gemakkelijk, goed en dichtbij te krijgen zijn. Onderdeel hiervan is een steunend sociaal netwerk. Daarom zetten we in op het vergroten en versterken van deze netwerken.

Bovendien is het heel belangrijk dat hulp vragen normaal wordt. Normaliseren van problemen is belangrijk. Veel problemen horen bij opgroeien en/of bij de identiteit van het kind. Door te normaliseren voorkomen we onnodige inzet van professionele hulp.

In 2023 is een start gemaakt met het opstellen van jeugdbeleid in de vorm van een uitvoeringsprogramma. In dit uitvoeringsprogramma komen alle projecten en lopende initiatieven, zoals Kansrijke start, Gelijke kansen alliantie ed. samen. In 2024 wordt het uitvoeringsprogramma jeugd vormgegeven. Het uitvoeringsprogramma richt zich op alle inwoners van -9 maanden tot 23 jaar oud en hun directe leefomgeving met als doel dat onze jeugdigen kansrijk, veilig en gezond kunnen opgroeien. We streven naar een integraal plan, waarbij we uitgaan van het vergroten van beschermende factoren.

Actielijn 3. Gezond lichaam

Een gezonde leefomgeving nodigt uit tot gezond gedrag. Met het programma Sûn Opsterlân zetten we van jongs af aan in op een gezonde leefomgeving voor kinderen en hun omgeving. Hiermee beogen we bewustwording te creëren bij hun ouders en verdere omgeving. Daarom ondersteunen we ook in 2024 inspanningen die gericht zijn op de thema's roken, alcohol en overgewicht van het Nationaal Preventieakkoord.

Om dit te bereiken zetten we ons onder andere heel specifiek in voor:

- Het rookvrij maken van alle sportterreinen tijdens activiteiten voor de jeugd.
- Meer sportverenigingen met gezonde sportkantines.
- Samenwerking tussen de buurtsportcoach en het gebiedsteam om kwetsbare doelgroepen beter te bereiken.
- Een onderzoek naar de mogelijke inzet van "powerful aging" om de fysieke zelfredzaamheid en participatie van ouderen te verbeteren.
- Implementeren van methodiek OKO.

Daarnaast stimuleren we 'Bewegen in de Openbare Ruimte' via de buurtsportcoaches van Beweegteam Opsterland. En in de vernieuwde omgevingsvisie komt gezondheidsbevordering door middel van de fysieke leefomgeving terug. Samen met het ruimtelijk domein maken we afspraken over het betrekken van het sociaal domein (gezondheid) bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen.

In het Lokaal Sportakkoord 2.0 wordt er vanuit de speerpunten "vitale sportverenigingen" en "van jongs af aan vaardig in bewegen" volop ingezet om sportverenigingen te versterken en jeugd zoveel mogelijk te laten bewegen. Om kinderen en jongeren meer plezier te laten krijgen in bewegen, zetten wij in op:

- We hebben meer aandacht voor bewegen bij consultatiebureaus en peuter/kleuter opvang.
- In elke wijk of dorp is de buurtsportcoach het spin in het web die de basisschoolkinderen kent en begeleidt naar goed en passend beweegaanbod
- Goed bewegingsonderwijs op onze scholen vinden we belangrijk
- We zetten specifiek in op meer bewegen door en voor onze jeugd tussen de 12-18 jaar in samenwerking met jongerenwerk, sportverenigingen en sportaanbieders
- We stimuleren samenwerking tussen sportverenigingen en sportaanbieders zodat kinderen gebruik kunnen maken van het diverse aanbod.
- We werken samen met sportverenigingen, sportaanbieders, het basisonderwijs en naschoolse opvang om sportmogelijkheden te ontwikkelen direct na schooltijd
- We stimuleren het bewegen in de openbare ruimte

Behalve inzet voor bewegingsactiviteiten voor kinderen en jongeren wordt er ook volop ingezet op activiteiten voor ouderen. Onderdeel van het GALA is het op grote schaal uitvoeren van effectieve valpreventie activiteiten voor ouderen met een verhoogd valrisico. Het doel hiervan is om het aantal valincidenten én de bijbehorende gevolgen onder thuiswonenden ouderen (65+) terug te dringen.

Actielijn 4. Mentale veerkracht

Ook in Opsterland ervaren jongeren steeds meer maatschappelijke druk, eenzaamheid of moeite in de sociale omgang. We willen daarom met ons aanbod dichtbij de jeugd zijn en weten wat er speelt en hoe het met ze gaat. In 2024 ondersteunen we inspanningen die gericht zijn op de beschikbaarheid van jongerenwerk en de vraag wat jongeren zelf willen. Het is algemeen bekend dat wanneer de jongeren zelf verantwoordelijk worden gemaakt voor hun problemen en de oplossing daarvan, de beste resultaten behaald worden.

Onder actielijn 2 is het uitvoeringsprogramma jeugd beschreven. Ook mentale veerkracht bij jongeren is onderdeel van dit programma. Om dit te bereiken zetten we in op het implementeren van OKO en dit gedachtengoed. Het OKO-programma richt zich op de belangrijkste beschermende factoren in de leefomgeving van jongeren. Dit zijn school, ouders en de verbinding met de jeugdige, de leeftijdsgenoten en vrije tijdsbesteding. Hiermee wordt de mentale gezondheid verbeterd, waardoor verschillende risicofactoren, zoals middelengebruik, afnemen.

In 2024 maken we een start met de nieuwe contractering van het jongerenwerk. De huidige aanbesteding is twee keer verlengd en loopt daarmee in 2025 af.

Actielijn 5. Zelfstandig functioneren

Schuldenproblematiek zorgt er steeds meer voor dat mensen maatschappelijk buitenspel staan en heeft grote invloed op het maatschappelijk functioneren van mensen. Daarom willen we deze problematiek ‘bij de wortel aanpakken’. Vanaf 2021 (Invoering gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening) zijn we hiermee gestart door het herzien van het werkproces en het opzetten van een werkwijze voor vroegsignalering (van betalingsproblemen en eventueel schulden). Hierbij zetten we in op een (pro-)actieve benadering van inwoners die via deze nieuwe werkwijze in beeld komen. We voeren dit uit via onze in schuldhulpverlening gespecialiseerde gemeentelijke budgetcoaches.

De afgelopen jaren is deze actielijn steeds belangrijker geworden door de problemen rondom bestaanszekerheid. Ondanks landelijke en lokale maatregelen (zoals extra inkomensondersteuning) hebben vele inwoners nog steeds moeite om maandelijks rond te kunnen komen. Naast de bestaande schuldenproblematiek legt dit bij deze inwoners extra druk op hun gehele maatschappelijke functioneren. Om deze problemen aan te pakken zetten we dit jaar in op:

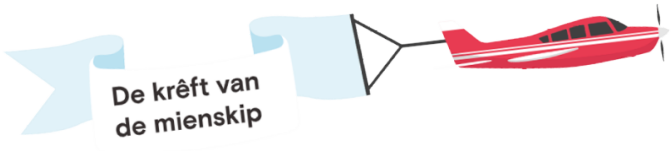
- Een nieuw beleidsplan voor schuldhulpverlening. Met de focus op financiële zelfredzaamheid, laagdrempelige ondersteuning en het zo snel mogelijk signaleren (voorkomen van erger) van mogelijke financiële problemen bij inwoners.
- Het werken met de Voorzieningenwijzer. Dit is een on- én offline tool waarmee we als gemeente inwoners wegwijs kunnen maken in alle lokale, regionale en landelijke inkomensvoorzieningen. De tool is laagdrempelig in gebruik en draagt bewezen bij aan de financiële zelfredzaamheid van inwoners.
- Een informatiecampagne voor financieel gezond gedrag. Voor een goede financiële zelfredzaamheid en het voorkomen van problemen met geld is een goede voorlichting/informatievoorziening cruciaal. Daarom zetten we er via deze campagne op in om dit via (o.a.) scholen, sportverenigingen en maatschappelijke organisaties zo goed mogelijk onder de aandacht te brengen.

Het overkoepelende uitgangspunt van deze aanpak is dat deze echt moet bijdragen aan de preventie van financiële problemen. We willen zoveel mogelijk voorkomen dat inwoners te maken krijgen met geldproblemen. Als er toch al sprake is van beginnende financiële problematiek, dan willen we deze zo snel mogelijk signaleren zodat we erger kunnen voorkomen. Op deze manier zorgen we ervoor dat onze inwoners daadwerkelijk zoveel mogelijk financieel zelfstandig functioneren.

X. Communicatie

Preventie, het voorkomen van problemen of voorkomen dat deze erger worden, moet de inwoners van Opsterland de kans geven een goed en gelukkig leven te leiden. Daarbij geldt, voorkomen is beter dan genezen.

De communicatie is laagdrempelig en gericht op participatie en bewustwording. We betrekken iedereen die in Opsterland woont en werkt en nodigen onze inwoners uit om met ideeën te komen.

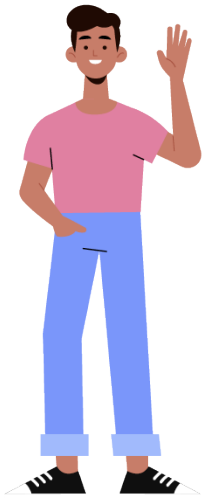
De communicatie sluit aan bij het thema van een van de zeven actielijnen. De onderwerpen die we daaraan koppelen worden in overleg met het programmateam vastgesteld. Daarbij wordt gekeken naar originaliteit, afwisseling en urgentie van soorten onderwerpen. Het bestaat uit een mix van communicatiemiddelen die is gericht op de doelgroep die het thema uit de actielijn wil bereiken.

We denken na over gerichte communicatie aan (welzijns)organisaties in de gemeente, die een rol spelen in het preventieverhaal. Om de preventieagenda breed uit te dragen in de gemeente zijn deze organisaties van groot belang. Deze organisaties staan dicht bij onze inwoners en verbreden daarmee het bereik van de preventieagenda.

Per thema en per doelgroep wordt beoordeeld wat de beste manier is om hen te bereiken. In 2022 is een brochure ontworpen waarin de zeven actielijnen worden toegelicht. Via een QR-code krijgt men toegang tot achtergrondinformatie en voorbeelden op onze website. Deze brochure is een handige hand-out die we verspreiden.

XI. Financiële dekking

Met de Preventie Agenda kunnen we gericht kiezen welke inspanningen we als gemeente meer willen ondersteunen en dan ook ten koste van welke ondersteuning voor andere inspanningen dat gaat. Veelal gaat het dan om financiële ondersteuning. De meeste inspanningen in dit actieplan zijn klassiek van aard. Dit betekent dat de financiële inzet voornamelijk bestaat uit personele formatie. Daarnaast proberen we de financiële middelen uit bestaande budgetten te betalen. We vragen geen extra budget aan voor de uitvoering van dit plan. Wanneer op onderdelen tussentijds extra budget nodig is, zal dit apart worden aangevraagd in de perspectiefbrief of begroting.

Voor verschillende activiteiten krijgen we aanvullend budget vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Deze middelen hebben we in 2023 aangevraagd en toegezegd gekregen. We zetten deze middelen in voor activiteiten in de preventieagenda.